

**Programa electoral de Dones amb Iniciativa
Eleccions europees 2009**

Dones i treball

Els ingressos econòmics de les dones segueixen sent la clau per a la seva autonomia econòmica i perquè s'assoleixi una major igualtat en la societat de manera global.

Tot i la legislació i el principi d'igual remuneració per treball d'igual valor en el Tractat de la UE, les diferències salarials entre homes i dones en la UE va en augment¹. A més, les dones estan més representades en els estrats dels salaris baixos, professions menys valorades, amb ocupacions precàries i a temps parcial. També parlem d'una segregació horitzontal i així, encara que les dones estan realment preparades i qualificades, són els homes els que ocupen els llocs de responsabilitat.

Degut al fet que les dones tenen més probabilitats de treballar a temps parcial i interrompre la seva carrera per motius familiars, és probable que s'enfrontin a conseqüències negatives en termes de remuneració, la promoció professional i els drets de pensió acumulats: la posició desavantatjosa de les dones en el mercat laboral comporta una menor acumulació de drets individuals a percebre pensions i altres prestacions socials.

Si la política vol tenir un impacte real sobre l'ocupació, calen més objectius vinculants. Altrament, les diferents formes de desigualtat de gènere en els mercats laborals –l'increment de les formes d'ocupació femenina a temps parcial o precàries– es veuran de forma perversa com un "èxit" per a la igualtat d'oportunitats.

Les demandes clau al Consell, la Comissió i els estats membres:

- Posar fi a la bretxa salarial, cal que es dugui a terme la revisió i l'actualització de la Directiva del Consell Europeu 75/117/CEE relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de retribució entre els treballadors i treballadores.
- Avaluar l'estratègia de Lisboa des de la perspectiva de gènere i veure així l'impacte sobre dones i homes, especialment sobre les nombroses línies directrius en matèria de política econòmica i les directrius en matèria d'ocupació.
- Les condicions de treball a temps parcial i les formes precàries d'ocupació s'han de mesurar sobre la base del treball a temps complet.
- Introduir nova legislació sobre l'acció positiva a favor de les dones tant en les empreses privades com en el sector públic, a fi que les dones obtinguin com a mínim el 50 %, inclosos llocs de treball de gestió, de direcció i d'alta qualificació.
- Promoure l'ocupació de qualitat per a les dones i que s'impulsin accions positives perquè les dones s'integrin en els nous sectors econòmics com el de les energies renovables i en aquells que creen més valor afegit com les inversions en R+D+I.
- El Consell i la Comissió han d'establir una política de convergència dels salaris mínims.
- Augmentar el recolzament a les iniciatives econòmiques de les dones a través de la promoció de l'emprenedoria femenina en totes les àrees i a tots els nivells.

¹ 17.4% de mitjana a la UE

- Que es consideri l'impacte de gènere en les polítiques de lluita contra l'economia submergida.
- Que s'incorpori la perspectiva de gènere a tots els estudis i anàlisis econòmiques i del mercat laboral que es duguin a terme.
- La reforma dels sistemes impositius i subsidiaris a fi de facilitar la reincorporació de les dones a la població activa i que hi romanguin. S'hauria de donar prioritat a l'abolició dels sistemes fiscals discriminatoris que desincentiven la incorporació i permanència de les dones en el mercat de treball.

La protecció social de les dones i els drets de pensió

En molts estats membres de la UE, els sistemes de serveis socials no tenen suficientment en compte a les dones que viuen en la pobresa. El risc de caure en la pobresa és major per a les dones que per als homes, especialment a la vellesa, atès que els sistemes de seguretat social es basen en el principi del treball remunerat de forma contínua. En molts casos, les dones no compleixen amb aquest requisit a causa de les interrupcions en el seu treball, degut a la distribució desequilibrada entre el treball remunerat i el no remunerat. Molts plans de pensions en els estats membres de la UE segueixen deixant moltes dones només amb els drets derivats que es basen en l'historial laboral dels seus marits, amb la conseqüència que la majoria de la gent gran que viu en la pobresa són dones.

Així mateix, el risc de pobresa és més alt entre les llars monoparentals, el 85 % de les quals són encapçalades per dones.

Les demandes clau al Consell, la Comissió i els estats membres:

- Que s'estableixin objectius específics sobre la igualtat de gènere per lluitar contra la pobresa i l'exclusió social i s'incloguin una sèrie d'accions polítiques per donar suport a les famílies monoparentals i no tradicionals, i que emprenguin accions específiques per recolzar els grups de dones que han de fer front a un major risc de pobresa i exclusió social com ara les dones migrades, les refugiades i les que pertanyen a minories ètniques.
- Que s'estableixin mesures per oferir a les persones desfavorides, especialment a les famílies monomarentals, una «garantia d'ingressos mínims».
- Que els estats membres individualitzin els drets de pensions, així com els drets relatius a un sistema de seguretat social.
- Que la Comissió emprengui una directiva europea que prohibeixi la discriminació directa de les pensions a les dones que no s'han ocupat en el mercat laboral (perquè s'han dedicat al treball reproductiu).

Pressupostos amb perspectiva de gènere

Els pressupostos i les polítiques macroeconòmiques a Europa no tenen en compte el gènere. És imprescindible que la Comissió inclogui el pressupost de gènere en el full de ruta d'equitat de gènere i prengui mesures amb l'objectiu d'aplicar la perspectiva de gènere en els pressupostos i les polítiques macroeconòmiques. S'haurien de prendre noves mesures per tal d'integrar les qüestions de gènere en els pressupostos i la igualtat de gènere en les propostes econòmiques i financeres. Així mateix s'haurien de publicar informes anuals sobre els impactes de gènere de les polítiques macroeconòmiques i financeres.

Les demandes al Consell i a la Comissió:

- Establir que tots els pressupostos de la UE incloguin la perspectiva de gènere. Per això, s'hauria de crear un grup de treball sobre pressupostos amb perspectiva de gènere en la Direcció General de Pressupostos.
- Establir l'avaluació de l'impacte de gènere per a les despeses vinculades a tots els Fons Estructurals Europeus mitjançant un protocol.
- Portar a terme una avaluació d'impacte de gènere del pressupost anual de la UE, la qual serà presentada com a document annexa. Aquest servirà com a document de control del grau d'incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques de la UE, sobre el qual el Comitè pels Drets de les Dones del Parlament Europeu haurà de fer un informe.
- Introduir un capítol pressupostari per activitats en igualtat de gènere en el pressupost de cada unitat de la Comissió.

Participació de les dones en la presa de decisió

La Recomanació del Consell 02/12/1996 va reconèixer que la participació equilibrada de dones i homes en la presa de decisions és un requisit previ per a que la democràcia funcioni adequadament, i es va demanar a tots els Estats membres que adoptessin mesures i estratègies per promoure la igualtat d'oportunitats en el procés de decisió política.

Però tot i amb això, les dones segueixen estant infrarepresentades a la Unió Europea², en els seus òrgans de decisió, en els llocs de presa de decisions polítiques dels Estats membres i en, en general, en la presa de decisions de la vida econòmica i social.

Les demandes al Consell, la Comissió i els estats membres:

- Establir la paritat en la representació de dones i homes en la Comissió Europea, el Parlament Europeu, el Comitè Social i Econòmic i el Comitè de les Regions.
- Donar suport a la participació de les dones en la política, incentivant el treball en xarxa, proveint recursos específics per a les dones candidates i liderant campanyes per promoure la participació de les dones en la política.

² El percentatge de dones triades al Parlament Europeu oscil·la entre el 58% a 0%, depenent de l'Estat membre (amb un terme mitjà lleugerament superior al 30%)

- Els Estats membres haurien de revisar les seves constitucions, legislacions i pràctiques, amb l'objectiu assegurar que la igualtat de gènere està considerada com un principi fonamental, i revisar l'impacte de gènere dels sistemes electorals i, d'aquesta manera, prendre mesures per assegurar una representació política equilibrada entre homes i dones.
- Els partits polítics europeus haurien de considerar l'establiment d'un sistema de quotes a les seves llistes per a qualsevol òrgan a Europa, considerant alternar homes i dones als primers llocs de les llistes electorals com una de les millors maneres d'aconseguir una participació política de les dones a curt termini, proposant una adaptació de les legislacions per que això sigui possible.
- Els Estats membres haurien de finançar els partits polítics per l'assoliment de les llistes paritàries.
- L'Institut Europeu per a la Igualtat de Gènere haurà de supervisar i avaluar el grau de participació de dones i homes a la vida política i pública, establint i aplicant indicadors per la supervisió i l'avaluació sobre al base de dades segregades per sexes internacionalment comparables, així com publicar informes sobre les mesures preses i el progrés fet en la participació de les dones en la presa de decisions.

Polítiques sobre els temps

Per assolir la igualtat entre dones i homes, una de les barreres més difícils de superar és el rol tradicional de la reproducció i la cura de la llar. Les dones, i no els homes, encara són considerades les principals responsables de la cura de nens i altres persones dependents i molt sovint es veuen obligades a triar entre la maternitat i la carrera professional.

La legislació comunitària ha de ser revisada per tal d'establir mesures d'impuls a assumir responsabilitats familiars per dones i homes per igual. En aquest sentit, els patrons del temps de treball i de temps personal i familiar són els problemes que han d'abordar-se.

Tant els homes com les dones han d'assumir d'una forma equitativa la responsabilitat en els sectors públic i privat, en l'econòmic, polític i la vida familiar.

Les demandes clau al Consell, la Comissió i els estats membres:

- Posar en pràctica la resolució de 29 de juny de 2000 i la celebració del Consell Europeu de Barcelona de 2002 (tenint en compte també la Resolució del PE de març de 2004 i febrer de 2007, sobre la solidaritat intergeneracional).
- Una nova Directiva sobre la conciliació de la vida laboral i familiar per a les persones que cuiden de familiars depenents. Els Estats membres han de tenir en compte que es tingui un horari de treball flexible i millorar els horaris de les institucions d'atenció infantil, per a ajudar a les dones i els homes a combinar el treball i la vida personal i familiar.
- El nostre posicionament sobre la Directiva 92/85 és la d'establir un permís de maternitat mínim de 24 setmanes, amb la percepció íntegra del sou.
- Revisió de la Directiva del Consell 96/34/CE relativa a l'Acord marc sobre el permís parental celebrat per la UNICE, el CEEP i la CES. Aquesta hauria d'establir un permís parental de 6 setmanes amb la percepció del 100% del sou i un període opcional 18 setmanes més amb la percepció d'entre el 80 i el 100%

de les retribucions. Aquesta també ha d'ampliar-se per a incloure altres formes de permisos familiars i garantir els drets de seguretat social durant aquests períodes.

- Revisió de la Directiva 86/613 sobre la igualtat de tracte per als treballadors per compte propi en cas de maternitat.
- La Comissió hauria de portar a terme una campanya de sensibilització i establir projectes pilot per a facilitar la participació equilibrada de dones i homes en la vida professional, personal i familiar.

Violència masclista

La violència exercida contra les dones és l'expressió més extrema dels valors patriarcal, que perpetuen una relació de superioritat i poder dels homes vers les dones.

Aquesta violència, què és una greu vulneració dels Drets Humans i que pateixen les dones directament, però també les filles i els fills i la societat en el seu conjunt, adquireix múltiples formes: física, psíquica, sexual i econòmica i els Estats Membres han de prendre consciència de la gravetat i la importància d'aquesta xacra social .

S'ha de demanar un rigor total a l'hora d'establir les mesures per abordar el problema que impliquin instruments legals, policials, econòmics i socio-sanitaris i educatius i que incloguin la detecció, prevenció, l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació.

S'ha de reconèixer aquest delictes, des del punt de vista penal, però també s'ha de treballar en l'àmbit preventiu, la salvaguarda física i la llibertat de les dones, intensificant el rebuig social que necessàriament ha de provocar.

Exigim el dret de les dones a viure sense violències masclistes, com a valor indispensable per poder assolir la plena igualtat.

Les demandes al Consell, la Comissió i els estats membres:

- Crear un marc legal per combatre totes les formes de violència contra les dones que prioritzi la detecció, la prevenció i els àmbits social i judicial per a protegir i donar suport a les dones víctimes de la violència masclista.
- Atorgar el dret d'asil a les dones que pateixen violència masclista.
- Desenvolupar un Pla integral europeu per a l'eradicació de la violència masclista, que abordi els drets de les dones des de la prevenció, l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació.
- Promocionar la recerca en els àmbits relacionats amb la violència masclista.
- Desenvolupar un protocol d'assetjament sexual i per raó de sexe en les Institucions Europees.

La lluita contra la prostitució forçada

El tràfic i la tracta de persones, especialment de dones i infants, per a l'explotació sexual i altres formes d'explotació, és una de les violacions més sèries dels drets humans. Dades recents il·lustren que el tràfic de dones per a explotar comercialment la seva sexualitat ha augmentat vertiginosament.

Les demandes clau al Consell, la Comissió i els estats membres:

- La Comissió i el Consell haurien de crear una base legal clara per lluitar contra el tràfic i la tracta de persones amb fins d'exploració sexual i dels temes relacionats de la immigració i l'asil. Aquest marc legal abordarà els àmbits social i judicial per a protegir i donar suport a les dones víctimes de la prostitució forçada.
- Els estats membres haurien d'establir una legislació que reforçés la persecució i la condemna dels traficants (especialment mitjançant l'establiment de penes dissuasives i efectives), tant de persones físiques com legals.
- Desenvolupar un Pla integral europeu per a combatre la prostitució forçada.
- Els estats membres han de perseguir les persones que fomenten, concerten o utilitzen serveis sexuals de menors (la definició dels quals hauria de ser la mateixa en tots els estats membres, és a dir les persones menors de 18 anys).
- Els estats membres han de ratificar la Convenció del Consell Europeu contra el tràfic de persones.
- Les institucions de la UE i els estats membres haurien de promoure estratègies de prevenció específiques com a element clau per lluitar contra el tràfic i la tracta de dones i nenes.
- El Consell i la Comissió haurien de recollir dades sobre el tràfic i la tracta de persones i emprendre punts de contacte nacional o nomenar relators per recollir, intercanviar, difondre i processar informació sobre el tràfic i la tracta.

Les dones migrades a Europa

Les dones migrades s'enfronten a problemes específics, fonamentalment en termes d'accés al mercat laboral, taxes d'ocupació baixes i taxes d'atur altes, habilitats lingüístiques limitades, un índex de baix en l'educació, una participació limitada en la vida social, política, sindical i cultural del país d'acollida, pobresa i exclusió social.

El nombre de dones migrades en situació de il·legalitat està creixent a Europa. En conseqüència, un ampli nombre de dones migrants viuen i treballen dins de la UE sense cap tipus de protecció, amb un accés molt limitat als drets i als serveis, i fonamentalment ocupades en l'economia submergida.

Les demandes clau al Consell, la Comissió i els estats membres:

- Que s'estableixi un marc legal que garanteixi els drets fonamentals de les dones i les nenes migrants i defensi la protecció les dones que es trobin en situació irregular enfront de qualsevol forma d'exploració.
- Els estats membres han de:
 - Garantir que les dones migrades que arriben mitjançant acords de reunificació familiar gaudeixin d'un estatus legal independent de l'estatus del seu cònjuge, que inclogui permís de residència i permís de treball.
 - Promoure l'accés de les dones migrades a l'ocupació, assegurant una formació ocupacional adequada, adoptant mesures positives per lluitar contra la doble discriminació soferta en el mercat laboral i creant condicions favorables perquè per a la seva incorporació en aquest.

- Introduir una formació lingüística obligatòria per a les dones i les nenes migrades, per tal de facilitar-ne la integració i protegir-les de la discriminació en la família i la societat.
- Establir programes per promoure la integració de les dones migrades que impliquin els seus cònjuges, especialment en el camp de la cria dels infants o l'accés als serveis sanitaris.

Dones, salut i medi ambient

Homes i dones experimenten la salut de diferent manera, però hi ha poca informació sobre les diferències de sexe en la evolució biològica a les malalties, els símptomes i la resposta al tractament, en part perquè molts dels assajos clínics no inclouen o comparen els resultats per sexes (es suposa que els homes i les dones sofreixen símptomes similars i responen de la mateixa forma al tractament). Introduir la perspectiva de gènere en els temes de salut ajudaria a identificar i aclarir les diferències entre homes i dones, nens i nenes, i a veure com aquestes diferències afecten a la salut, així com a l'accés i a la interacció amb el sistema d'atenció de salut.

Els drets humans de les dones inclouen el seu dret a tenir control i decidir lliure i responsablement sobre qüestions relatives a la seva sexualitat, inclosa la salut sexual i reproductiva, lliures de coerció, discriminació i violència. Exigim que aquests drets humans es respectin i s'apliquin plenament, inclòs el dret a un avortament lliure, segur i gratuït per a totes les dones i el dret a una salut sexual i reproductiva escollida.

Les demandes clau al Consell, la Comissió i els estats membres:

- Incloure la perspectiva de gènere en tots els aspectes medi ambientals, de salut i de seguretat.
- Garantir una igualtat d'accés als sistemes de salut i cura.
- Incloure la perspectiva de gènere en l'assistència mèdica, així com en la investigació mèdica relacionada amb la salut i la seguretat.
- Establir un marc legal europeu en drets sexuals i reproductius de les dones que inclogui polítiques de prevenció, educació i formació del personal sanitari. Reconeixement del dret a interrompre la gestació segons el principi de lliure decisió de les dones.
- Millorar la salut de la dona en el treball. Les estratègies nacionals en temes de salut haurien d'incloure polítiques integrades que recollissin estàndards de salut al treball per a les dones.
- Analitzar i realitzar estudis de com les feines de cura dels altres provoca un esgotament psíquic i físic de les dones.
- Incloure formació obligatòria en desigualtats de gènere i principis ètics i morals per al personal dels serveis mèdics.
- Processar als metges que porten a terme mutilacions genitals i retirar la seva llicència mèdica.
- Intensificar iniciatives que siguin sensibles al gènere dirigides temes de salut sexuals i reproductius.

Política econòmica i internacional

Comerç Internacional

Hi ha poca informació sobre l'impacte del comerç o de la globalització econòmica sobre les dones. En part, això és a causa de la falta de dades diferenciades per sexe en les estadístiques, i en part a causa de la falta de consciència de gènere en les anàlisis econòmiques i els models utilitzats.

Un gran nombre de dones qualificades es beneficien de la liberalització del comerç. No obstant això, al mateix temps, moltes de dones treballadores, petites agricultores i petites comerciants estan reduint el seu espai en aquest àmbit econòmic i comercial.

La situació de la dona no ha millorat per la liberalització comercial. Per contra, els drets socials i econòmics de la dona enunciades en la Plataforma d'Acció de Pequín són ignorats o fins i tot es defineixen com les barreres comercials subjectes a la desregularització.

Les demandes clau al Consell i a la Comissió:

- Millorar els estudis sobre els efectes que la liberalització comercial té sobre les dones i establir la disgregació per sexes de les estadístiques per poder fer un millor anàlisi.
- Creació d'un instrument d'avaluació de l'impacte de gènere, que sigui obligatori abans del tancament dels acords comercials amb tercers països.
- Establiment d'una unitat de comerç i gènere dintre de la DG Comerç.
- Inclusió de normes de treball en acords bilaterals i multilaterals amb tercers països amb la finalitat de millorar les condicions de treball de dones i homes.

Política Internacional

Tot i l'existència d'un gran nombre de declaracions polítiques i recomanacions, programes d'acció i legislació específica a nivell nacional, la desigualtat i la discriminació de gènere encara persisteixen a Europa i arreu del món.

Les demandes clau al Consell, la Comissió i els estats membres:

- Aixecament de totes les reserves al CEDAW (Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra les dones), adoptat al 1979 per l'Assemblea de les Nacions Unides, i ratificació del seu Protocol per tots els estats socis.
- Els estat membres haurien de continuar portant a terme els seus compromisos de la Declaració i la Plataforma de la l'Acció adoptada a Beijing (1995) i durant les reunions de Beijing+5 i Beijing+10, així com els seus compromisos conforme a la llei internacional, en particular en relació a la implementació de la Resolució 1325 del Consell de Seguretat de Nacions Unides i l'estratègia de Lisboa.
- S'hauria d'animar a que les Nacions Unides promoguéssin una nova Conferència Mundial de Dones, assegurant la creació d'un fòrum apropiat sobre els drets de les dones, mantenint així l'esperit de la Quarta Conferència Mundial de Dones de Beijing .

- Incorporar la perspectiva de gènere en els programes europeus amb països tercers per tal d'establir estàndards d'igualtat entre dones i homes.

Les Dones en els conflictes armats i en la prevenció de la pau

La violència masclista adopta múltiples formes i, en particular, en els contextos de conflicte armat. A més a més, s'exerceix des dels governs, des dels grups armats d'oposició, fins i tot des del personal d'operacions de manteniment de la pau. Així doncs, és sota un context bèl·lic on les dones es troben en situació de màxima vulnerabilitat, on aquesta xacra pren una especial dimensió i on poden arribar a patir múltiples violències: el desplaçament forçat, els segrestos, els abusos sexuals, la violència física, la violència psicològica. Les agressions que pateixen les dones en situació de conflicte són flagrants violacions dels drets de les dones a viure sense violències, i per tant flagrants violacions dels Drets Humans.

Les demandes clau al Consell, la Comissió i els estats membres:

- Establir un Pla d'Acció de la Unió Europea per a la posada en pràctica la Resolució 1325 del Consell de Seguretat de Nacions Unides, que entre d'altres, reconeix la necessitat d'incorporar la perspectiva de gènere en les operacions de pau, així com l'especial atenció a la protecció, els drets i les necessitats de les dones.
- Instar a les Nacions Unides per l'assignació de fons econòmics per recolzar a les víctimes de abusos sexuals com una manera d'empoderar dones i nenes per prevenir els abusos sexuals.
- Establir un Codi de conducta de la Unió Europea amb força legal sobre l'exportació d'armes, com un mitjà per a reduir el nombre de conflictes armats al món.
- Una política de la Comissió Europea d'Ajuda Humanitària (ECHO) per prioritzar i donar ajuda financera per a les dones que han patit violència de gènere durant els conflictes.
- Que el Tribunal Penal Internacional jutgi la violació dels Drets Humans de les dones com a crims de guerra.
- Dotar la UE de la figura del o de la Representant Especial per als drets de les dones, que potenciaria l'empoderament de les dones en la política exterior i el desenvolupament.